

*Norsk matematisk forening
Norsk Kjemisk Selskap
Norsk fysikklærerforening/Norsk Fysisk Selskap
Norsk biologiolympiade
Geofagolympiaden
Norsk informatikkolympiade
Norsk astronomiolympiade*

*v/Ellen K. Henriksen
Fysisk institutt, UiO
e.k.henriksen@fys.uio.no*

Olympiader i biologi, fysikk, geofag, astronomi, kjemi, matematikk og informatikk Skoleåret 2022/2023

Norske elever deltar hvert år i internasjonale olympiader i biologi, fysikk, kjemi, matematikk, geofag, astronomi og informatikk. Målet er å stimulere skoleelever med interesse for realfag til å fortsette arbeidet med fagene. Det legges stor vekt på verdien av faglig og sosialt samvær med jevnaldrende fra mange land. Vi ser på uttakingsprøver, treningsopphold ved universitetene, og selvsagt selve den internasjonale olympiaden, som tiltak for å stimulere interessen for realfagene.

For at disse arrangementene skal kunne gjennomføres på en best mulig måte, har vi i likhet med tidligere år laget en samlet plan for alle realfagsolympiadene. Vi håper det vil være til hjelp for de enkelte skolene i forbindelse med planleggingen og avviklingen av uttakingsprøvene som skal avholdes. Uttakingsoppgavene inneholder sentralt stoff fra læreplanene i de respektive fagene, og oppgavene vil være relevante å bruke i deler av undervisningen ved senere anledninger.

Biologiolympiaden

1. runde:

En fritt valgt dag i løpet av ukene 40-42 (03. oktober – 21. oktober 2022)

Tid: 45 minutter.

Opgavene skal kunne besvares på bakgrunn av Biologi 1. Prøven avholdes digitalt med lærer tilstede. En lenke med prøven vil sendes ut til alle kontaktpersonene og elevene vil fullføre prøven digitalt i klasserommet. Besvarelsene rettes automatisk, og resultatet sendes ut til alle kontaktpersonene på skolene kort tid etter 20. oktober. 1. runde består kun av flervalgsoppgaver. De 70-100 beste, avhengig av antall deltagere, kommer videre til runde 2.

2. runde:

Torsdag 26. januar 2023.

Tid: 90 minutter.

Opgavene skal kunne besvares på bakgrunn av hele pensum i Biologi1 og Biologi2. Prøvene avholdes digitalt med lærer tilstede. En lenke med prøven vil sendes ut til alle kontaktpersonene og elevene vil fullføre prøven digitalt i klasserommet. Besvarelsene rettes av Biologiolympiadekomiteen. Skoler som har store problemer med å avholde prøven den dagen bes å ta kontakt med Synne Arstad Bjørnstad og få avtalt en annen dato i forkant.

Norsk finaleuke

Uke 12 (20. – 24. mars 2023)

De 16 beste fra 2. runde inviteres til en uke med kurs ved Institutt for biovitenskap, på Universitetet i Oslo. Oppholdet avsluttes med en siste uttakingsprøve (norsk finale) der de 4 deltakerne til den internasjonale finalen blir tatt ut.

Treningsleir

De fire beste elevene fra den norske finalen inviteres tilbake for en ukes intensiv trening ved Institutt for biovitenskap, på Universitetet i Oslo. I løpet av denne uken vil deltakerne bli lært opp i teori og praktiske oppgaver som vil være aktuelt for den internasjonale finalen.

Tidspunkt: ikke bestemt enda, for oppdatering sjekk ut hjemmesiden vår.

Internasjonal finale:

Den internasjonale finalen i 2023 skulle vært avholdt i Russland, men som følge av krigen mellom Ukraina og Russland er denne avlyst. Det har ikke kommet informasjon om alternativt arrangør. For oppdatering sjekk ut hjemmesiden vår eller hjemmesiden til den internasjonale biologiolympiaden

<https://www.ibo-info.org/en/contest/future-ibos.html>

Kontaktperson:

Synne Arstad Bjørnestad, s.a.bjornestad@ibv.uio.no, Institutt for biovitenskap, UiO

Viktig informasjon:

For å delta i Biologiolympiaden må en kontaktperson fra skolen meldes inn til komiteen. Dette gjøres ved å sende navn på skole og kontaktperson til s.a.bjornestad@ibv.uio.no. Biologiolympiadens oppgaver sendes bare ut elektronisk til de skolene som står på vår kontaktliste. Se vår hjemmeside www.mn.uio.no/ibv/om/biologi-ol/ for mer informasjon om Biologiolympiaden.

Kjemiolympiaden

1. runde:

En fritt valgt dag i løpet av ukene 40-42 (3. – 21. oktober 2022)

Tid: 90 minutter.

Oppgavene skal kunne besvares på bakgrunn av Kjemi1. Besvarelsene rettes av skolens kjemilærere og resultater sendes til Kjemiolympiadekomiteen. 1. runde består kun av flervalgsoppgaver. De omlag 150 beste i 1. runde får tilbud om å delta i 2. runde.

2. runde:

Torsdag 2. februar 2023.

Tid: 180 minutter.

Oppgavene skal kunne besvares på bakgrunn av Kjemi1 og Kjemi2. Besvarelsene rettes av Kjemiolympiadekomiteen. Skoler som har store problemer med å avholde prøven den dagen bes å ta kontakt med Hans-Petter Hersleth, og få avtalt en annen dato i forkant.

Treningsleir og norsk finale

Uke 12 (20. – 24. mars 2023)

De 16 beste fra 2. runde inviteres til en ukes kurs ved Kjemisk institutt, Universitetet i Oslo. Oppholdet avsluttes med en siste uttagningsprøve (norsk finale) der de 4 deltakerne til den internasjonale finalen blir tatt ut.

Nordisk finale:

Juli 2023

Internasjonal finale:

Juli 2023, Zürich, Sveits

Kontaktpersoner:

Hans-Petter Hersleth, Institutt for biovitenskap, UiO, h.p.hersleth@ibv.uio.no

Bjørn Dalhus, Institutt for klinisk biokjemi, Rikshospitalet, bjorn.dalhus@medisin.uio.no

Viktig informasjon:

Kjemi-OL oppgaver sendes bare ut elektronisk til de skoler som står på vår kontaktliste. Alle skoler på vår kontaktliste finner du på våre internettsider. Dersom din skole ikke står på vår liste og dere ønsker å få tilsendt årets oppgaver, sender dere en e-post til bjorn.dalhus@medisin.uio.no hvor dere oppgir navn på skolens kontaktperson for kjemi-OL. Oppgavene sendes ut en uke i forveien. Se også: <http://www.kjemiolympiaden.no/>

Fysikkolympiaden

1. runde:

En fritt valgt dag i løpet av ukene 43-44 (24. okt – 4.nov 2022).

Tid: 90 minutter.

”Pensum” til 1. runde er fysikk 1. Besvarelsene rettes av skolens fysikklærere og resultater sendes til Fysikkolympiadekomiteen.

De ca. 60 beste i 1. runde får tilbud om å delta i 2. runde.

Fysikk-OL-oppgavene blir bare sendt ut elektronisk til skolene. Alle skoler som har deltatt tidligere, får automatisk tilsendt oppgavene. Nye skoler som ønsker å delta, kan sende en e-post til Anders Lauvland (anders.lauvland@fys.uio.no) med navn på kontaktperson. Oppgavene sendes ut ca. én uke i forveien.

2. runde:

Tirsdag 31. januar 2023.

Tid: 180 minutter.

”Pensum” til runde 2 kommer vi tilbake til etter samråd med OL-komiteen og etter å ha sett på de nye lærebøkene for fysikk 2. Besvarelsene rettes av Fysikkolympiadekomiteen. Skoler som har store problemer med å avholde prøven den dagen, bes å ta kontakt med arrangør og få avtalt en annen dato.

Kurs og norsk finale:

Uke 12 (20. – 24. mars 2023)

De 17-20 beste fra 2. runde får tilbud om en ukes kurs ved Fysisk institutt, Universitetet i Oslo.

Oppholdet avsluttes med en siste uttagningsprøve, **norsk finale**, der de 5 deltakerne til den internasjonale finalen blir tatt ut.

Internasjonal finale:

Avholdes i Japan, antakelig i juli 2023.

Kontaktperson 2022-23:

Anders Lauvland (anders.lauvland@fys.uio.no).

<http://www.mn.uio.no/fysikk/forskning/grupper/skolelab/fysikk-ol/>

Abelkonkurransen (Matematikk)

1. runde:

17. november 2022 – holdes på skolene; foregår på nett med papir som reserveløsning.

Tid: 100 minutter.

De 10 % beste fra 1. runde går videre til 2. runde.

2. runde:

19. januar 2023 – holdes på skolene; foregår på nett med papir som reserveløsning.

Tid: 100 minutter.

De 20 med høyest samlet poengsum fra 1. og 2. runde går videre til finalen.

Kurs og Abelfinalen (forbehold om mulig forskyvning en uke frem eller tilbake):

Finalen avholdes ved NTNU i Trondheim. Det blir trening og konkurranse 4. – 8. mars 2023, med selve finalen 7. mars 2022.

Internasjonale konkurranser:

EGMO (europaisk konkurranse for jenter), Slovenia, 13.–19. april 2023

IMO (internasjonal matematikkolympiade), Chiba, Japan 2.–13. juli 2023

Kontaktperson:

E-post: post@abelkonkurransen.no

Randi Håpnæs (ih@matematikkcenteret.no)

Nettside: <https://abelkonkurransen.no>

Geofagolympiaden

Frist for skolene til å registrere seg på www.geologi.no/geofag/geofag-ol er 1. oktober.

Oppgaver med fasit sendes skolene i løpet av uke 40: innen 7. oktober.

Påmelding til geofag-OL 2023 foregår på www.geologi.no/geofag/geofag-ol/pamelding

1. runde (lokalt):

Skolene må velge dag for gjennomføring av 60. min. prøve i løpet av ukene 43 - 44: 24. oktober til 4. november. Frist innsending resultat til UiB: 18. november. De om lag 100 beste i 1. runde får tilbud om å delta i 2. runde, og skolene får beskjed innen 16. desember 2022.

Geofag OL-oppgavene blir sendt ut elektronisk til skolene. Alle skoler som har deltatt tidligere, får automatisk tilsendt oppgavene. Nye skoler som ønsker å delta, kan sende en e-post til ann.mari.husaas@geologi.no med navn på kontaktperson. Oppgavene sendes ut ca. én uke i forveien.

2. runde (lokalt):

Oppgavesett og fasit sendes de kvalifiserte skolene innen 23. januar og prøven gjennomføres innen 2. februar 2023. Resultatene sendes komiteen innen 10. februar. Komiteen setter opp resultatliste, og inviterer de 16 beste til å delta på treningsleir/kvalifisering hvorfra de fire beste vil representere Norge i International Earth Science Olympiad (IESO). Geofag OL-oppgavene blir sendt ut elektronisk til skolene.

Treningsleir og norsk finale ved Universitetet i Bergen:

De 16 beste inviteres innen 24. februar til finalekurs med 3-4 dagers varighet i uke 12 (20-24 mars) ved Institutt for Geovitenskap, UiB. Kurset avsluttes med en teoretisk, praktisk og essaybasert finaleprøve, der det tas ut fire deltakere som skal representere Norge i den internasjonale olympiaden.

Internasjonal finale:

Avholdes august-september 2023. Sted blir avklart senere.

Kontaktpersoner:

Pål Ringkjøb Nielsen, tlf 47612236 – epost: pal.r.nielsen@uib.no

John-Erik Sivertsen, tlf 99484777 – epost: john-erik.sivertsen@skole.rogfk.no

Ann Mari Husås NGF, tlf 73904068 /92832253 – epost: ann.mari.husaas@geologi.no

Se også <http://geologi.no/index.php/geofag/geofag-ol>

Astronomiolympiaden

Det vil bli gjennomført to runder med opptak lokalt hos landets videregående skoler, der pensum er utvalgte emner fra fysikk 1 og 2. Disse to rundene avholdes i oktober 2022 og februar 2023.

Deretter holdes det i mars 2023 et en ukes kurs ved Institutt for teoretisk astrofysikk og Rosseland Centre for Solar Physics (Universitetet i Oslo), etterfulgt av en norsk finale der 5 deltakere går videre til OL i Polen i høst 2023.

Skoler som ønsker å delta kan melde seg på nettsiden: www.mn.uio.no/astronomiolympiaden

For info ta kontakt via e-post: astronomiolympiaden@astro.uio.no

1. runde:

En valgfri dag i uke 42-44 (17. oktober – 6. november 2022)

Tid: 90 minutter.

2. runde:

En dag i uke 5, 2022

Tid: 90 minutter.

Kurs og norsk finale:

Uke 12 (20. – 24. mars - 2023)

Internasjonal finale:

Avholdes i Polen i høst 2023

Kontaktperson:

Martina D'Angelo (martina.dangelo@astro.uio.no)

e-post: astronomiolympiaden@astro.uio.no

Nettside: www.mn.uio.no/astronomiolympiaden

Informatikkolympiaden

1. runde:

På skolen en dag i løpet av uke 46, 2022

Tid: 45 minutter.

1. runde består av en online prøve som administreres av lærer, men rettes automatisk. Oppgavene vil handle om algoritmisk tenkning, logikk, kombinatorikk, problemløsning og enkel blokk-programmering. De 200 beste går videre til 2. runde. NB! De lærerne som ønsker å arrangere NIO på sin skole må registrere seg på www.nio.no/pamelding senest 10. november for å få tilsendt materialer..

2. runde:

Online hele uke 2, 2023

De som har kvalifisert seg kan bruke så mye tid de vil i løpet av denne uken til å skrive programmer i C, C++, Java eller Python som løser en samling med problemer som blir publisert i starten av uken. Besvarelsene leveres på en nettside, hvor de automatisk vil bli rettet ut ifra hvor korrekte og effektive programmene er. Arrangørene vil kunne svare på programmeringstekniske spørsmål og bistå med å sette opp utviklingsmiljø. De 20-30 beste går videre til finalen.

Norsk finale:

På Universitetet i Bergen torsdag 16.- 19. mars 2023

Finalen foregår på Universitetet i Bergen. Deltagerne må skrive programmer i C, C++, Java eller Python som løser 3-5 problemer ved hjelp av mest mulig effektive algoritmer, og besvarelsene vil automatisk bli rettet ut ifra korrekthet og effektivitet. De seks beste vil bli invitert til Nordic-Baltic Olympiad in Informatics. Fire deltakere vil bli invitert til International Olympiad in Informatics. De beste jentene blir invitert til European Girls' Olympiad in Informatics.

Kontaktperson:

Torstein Strømme: 92 65 24 05

Benytt helst nio@nio.no for spørsmål, og se www.nio.no for mer informasjon.

Husk påmelding på www.nio.no/pamelding (det er a, ikke å i nettdressen).

Samlet tabell

Biologi	1. runde u 40-42, 2022	2. runde 26/1 -23	Finale uke 12 (20. – 24. mars) 2023
Kjemi	1. runde u 40-42, 2022	2. runde 2/2 -23	Finale uke 12 (20. – 24. mars) 2023
Fysikk	1. runde u 43-44, 2022	2. runde 31/1 -23	Finale uke 12 (20. – 24. mars) 2023
Abel	1. runde 17/11 2022	2. runde 19/1 -23	Finaleuke 4-8/3 2023
Geofag	1. runde u 43-44, 2022	2. runde 23/1-2/2-23	Finale uke 12 (20. – 24. mars) 2023
Informatikk	1. runde u 46, 2022	2. runde uke 2, 2023	Finale 16. – 19. mars 2023
Astronomi	1. runde u 42-44, 2022	2. runde en dag i uke 5, 2023	Finale uke 12 (20. – 24. mars) 2023

Som sagt håper vi at deltakelse i realfagsolympiadene vil stimulere våre elever til interesse for realfagene, og vi vil benytte anledningen til på forhånd å takke for godt samarbeid for å gjennomføre disse arrangementene.

Blindern, august 2022

På vegne av Institutt for biovitenskap, Norsk matematisk forening, Norsk Kjemisk Selskap, Norsk fysikklærerforening, Norsk geofagolympiade, Norsk astronomiolympiade og Norsk informatikkolympiade

Ellen K. Henriksen
for Norsk fysikklærerforening

Hans-Petter Hersleth
Norsk Kjemisk Selskap

Dag Wessel-Berg
Norsk Matematisk Forening

Synne Arstad Bjørnstad
Norsk biologiolympiade

Ann Mari Husås
Geofagolympiaden

Torstein Strømme
Informatikkolympiaden

Martina D`Angelo
Astronomiolympiaden